

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Gunnar Andersson Wargert

Tekniska nämnden

Slutrapport gällande uppdrag till samhällsutvecklingsförvaltningen om åtgärder för Danderyds sjöar

Ärendet

Tekniska nämnden beslutade den 31 januari 2023 (§ 21) att ge samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag att genomföra kvalitetsförbättrande åtgärder i enlighet med rapporten Miljöövervakning av Danderyds sjöar 2022.

Den 26 september 2023 (§ 102) delrapporterade samhällsutvecklingsförvaltningen till tekniska nämnden att huvuddelen av uppdraget hade genomförts. Nedan följer en sammanfattning av de insatser som har genomförts:

- Provtagningar i kommunens tre sjöar samt framtagandet av ett provtagningsprogram,
- Genomförande av reduktionsfiske samt inplantering av abborre,
- Planering inför utredning av dagvattendammen,

I samband med delrapporteringen fick samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag att slutföra utredningen av Ösbydammen och redogöra för åtgärdsförslag samt kostnadsanalys.

Utredningen avsåg Ösbydammens nuvarande utformning och funktion, dess kapacitet att skydda Ösbysjön samt förslag till förbättringsåtgärder. Under hösten 2025 avslutades utredningen i enlighet med uppdraget. Förvaltningen avser att utföra åtgärder enligt utredningens förslag under en femårsperiod inom ramen för dagvattenåtgärder.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden har tagit del av slutrapporten och lägger den till handlingarna.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Gunnar Andersson Wargert

Bakgrund

Det ursprungliga uppdraget var:

1. Tekniska nämnden uppdrar åt samhällsutvecklingsförvaltningen att fortsätta provtagning för Ekebysjön, Nora Träsk och Ösbysjön under 2023.
2. Tekniska nämnden uppdrar åt samhällsutvecklingsförvaltningen att utreda lämpliga åtgärder för att förbättra reningsfunktionen för dagvattendammen, vid Ösbysjön, och återrapporera förslag till åtgärder och kostnadsanalys för genomförande av dessa, till nämnden senast vid nämndens sammanträde den 26 september 2023.
3. Tekniska nämnden uppdrar åt samhällsutvecklingsförvaltningen att genomföra ett första reduktionsfiske i Ösbysjön under 2023.
4. Tekniska nämnden uppdrar åt samhällsutvecklingsförvaltningen att utreda lämpliga åtgärder i enlighet med rapporten Danderyds sjöar 2022 och kostnader för dessa och återrapporera till nämnden senast vid nämndens sammanträde den 26 september 2023.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Samhällsutvecklingsförvaltningen har tidigare rapporterat om hur uppdraget efterföljts. Utöver att kommunen etablerat årlig provtagning och reduktionsfiskat, så har även inplantering av abborrar (predatorer) utförts med målet att skapa en bättre ekologisk balans i sjön.

I samband med delrapportering gavs samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag att färdigställa föreslagen utredning för Ösbydammen, vilket genomfördes under 2025 med följande resultat:

- Provtagningen på Ösbysjön indikerar att sjön inte är övergödd men kan i perioder vara eller förefalla vara det på grund av låga vattennivåer och nästan stillastående vatten.
- Den yta som rinner mot Ösbydammen utgör drygt 5 procent av hela Ösbysjöns avrinningsområde. Uppskattningsvis 10 – 20 procent av näringsbelastningen på Ösbysjön bedöms ske via dammen.
- Dammen har en begränsande effekt på näringstillförseln, främst genom den vall som begränsar flödet under stora delar av året.
- Utredningen delger ett antal förbättringsåtgärder så väl tekniska som förvaltningsmässiga, bland annat: Anlägg en sedimentationszon vid inloppet, höj stenröset (vallen) med 0,2–0,3 meter och förtäta dess material. Säkerställa att skötselplanen efterföljs och upprätta en tätare dialog med hästgården rörande dess rutiner utifrån risker för dammen. Förvaltningen har under 2025 genomfört del av åtgärder med vallen och avser slutföra under 2026.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Gunnar Andersson Wargert

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Samhällsutvecklingsförvaltningen bedömer att det ursprungliga uppdraget har slutförts genom att föreslagna åtgärder har utförts samt att fortsatta insatser fortsätter löpa på genom planerade insatser såsom reduktionsfiske, vassklippning, förtätning av vall samt kontroll. Förvaltningen kommer att hålla tekniska nämnden informerad i samband med planering och genomförande av fortsatta insatser.

Konsekvenser för barn och unga

Konsekvensbilden för unga är övervägande positiv. Insatserna förväntas förbättra miljön i sjön långsiktigt. Tillfälliga arbeten bedöms inte begränsa tillgängligheten för barn och unga kring Ösbysjön.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningskostnaderna för Ösbysjön och Ösbydammen uppgår till 400 000 kronor. Övriga åtgärder har genomförts och kommer att genomföras inom driftbudget för dagvattenåtgärder.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Jan Lundberg
Park- och gatuchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Slutrapport gällande uppdrag till samhällsutvecklingsförvaltningen om åtgärder för Danderyds sjöar
2. Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-09-14
3. Rapport, Miljöövervakning av Danderyds sjöar 2022
4. Skötselplan Ösbydammen
5. Åtgärdsförslag för Ösbydammen
6. Tekniska nämndens beslut, 2023-09-26 §102
7. Tekniska nämndens beslut, 2023-01-31 §21